

sosialurin

telf. 147 20. 118 20
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosialurin

Útgevri:
Fyritaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Bláðmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Árni Joensen
Uppseting: Sosialurin
Prent: Dimmalætting

Løgmannsrøðan og Fólkaflokkurin

LØGTINGSARBEIÐIÐ er byrjað aftur, og í gjár fór lögtingið undir orðaskifti um ólavs-søkurøðu lögmanns.

LØGMANSRØÐAN víkur lítið frá øllum hinum, sum lögmaður hevur sagt hesar átta mánaðarnar, hann hevur sitið. Høvuðsdenturin verður lagdur á at svarta undanfarna landsstýrið út og serstakliga ein av núverandi samgonguflokkunum, nevnliga Fólkaflokkinn, ið er hin stóri syndabakkurin.

TOSAD VERÐUR UM tað vánaligu støðuna í fíggharmálum, sum Fólkaflokkurin hevði ábyrgdina av tey undanfarna seks árinum, og sagt verða millum annað: »Vit skulu hava meira pening inn frá føroysku borgarunum. Hetta er neyðugt fyri at hava »almenna sektorin« gangandi.

UM POSTVERKIÐ sigur lögmaður: »Roknað verður við, at Postverk Føroya í verandi ári hevur eitt hall uppá fimm til seks miljónir krónur. Postverkið hevur heitt á landsstýrið um loyvi til at hækka postgjældini. Landsstýrið metir, sum áður sagt, at vit eiga at vera varnir við at loyva hækkanir av gjøldum fyri almennar tænastur«.

TAÐ ER HEILT GREITT, at sleppur postverkið ikki at hækka gjældini, so gerst hallið hjá postverkinum munandi størri. Tá verður tað við øðrum orðum skattgjaldarin, ið kemur at gjalda ein munandi part av rakstrinum av postverkinum í staðin fyri tey, sum eru brúkarar av postverkinum. Og brúkararnir av postverkinum eru bankarnir, solumboðini og tær stóru handels og vinnulívsfyrirtekurnar.

Áðrenn hetta valskeiðið er úti kann lögmaður við núverandi gongdini helst siga fólki, at yvirtøkan av postverkinum, sum fólkaflokkurin var við til at fremja, nú kostar skattgjaldaranum møgulega 20, 25 ella møgulega 30 miljónir krónur árliga.

MEN LØGMAÐUR SKAL nokk lata vera við at siga, at postgjældini eru munandi lægri enn hjá øllum okkara grannalondum. Hann skal nokk eisini lata vera við at siga, at skattgjaldarnir ikki gjalda til postverkið sum so, men at teir umvegis postverkið gjalda til tess stóru brúkarar, nevnliga bankarnar og vinnulívsfyrirtekurnar.

TÁ HETTA VALSKEIÐIÐ er úti, verður helst neyðugt hjá føroyingum at siga: Neyðars Fólkaflokkur.

Lýsið í sosialinum

Gjørt ov lítið — men fari ikki at tálma í

At verða faðirleysur nýtist ikki at kasta nøkrum fyri, tey hava eins og onnur sum koma soleiðis fyri, hjálp fyri neyðini, men tíværri, hon er oftani ring at fáa.

Eg vil sanna at eg havi gjørt alt ov lítið, men samstundis vil eg gera vart við, at eg ongantið farið at tálma, fyri stóða teirra tú so háðandi nevnið, verður betrad.

Tað er rætt, at alt ov lítið bleiv gjørt av gomlu samgonguni, men tó nakað kom á skafti. Har vóru gjørdar fyrirreikingar til at betra munandi um stóða teirra brekaðu og gomlu.

Og góðkenning lá frá donsku myndugleikum. Men núverandi landsstýrsmáður í sosialmálum segði til uppskot javnaðarflokksins.

»Harmiligt at ikki gamli ovnurin er her á tingi, soleiðis at sosiala uppskot javnaðarflokksins kundu verið brend har, istaðin fyri at fara í nevnd«.

Hettar hóar væl saman við samgongufelaga tykkara, sum kallaði sosialministarinn fyri »ministarinn fyri neyð og elendigheit«. Jú, sanniliga, hjarta er við.

Løgmannsveitsla varð ikki hildin, peningurin fór til tiltakið »Ár teirra brekaðu«.

Hvussu leingi tey liva av hesum veit eg ikki, og sanniliga aðrar veitslur eru hildnar, so sparing er ikki sjónlig.

Tað var ikki møgulegt at hækka pensiónirnar, men at byggja handilsskúla fyri 12 miljónir, tað er í lagi.

Tað er ongantið ætlanin at draga nakran ella nakað niður í nakað runudyki, sum tú tekur til.

Men sanniliga mín persónliga roynd er at ringt er at fáa hjálp har veruliga hjálp er fyri neyðini.

Eg vendi mær til Landsstýrið fyri at fáa innivist fyri nokrum fólku sum vegna eldsbruna á Leitið í Suðuroy vóru húsvill, tey høvdu verið eitt ár niðri í Danmark, men vildu sjálvandi koma heim.

Hetta skuldi ikki verið nakað í vegin fyri, tí tað almenna hevði við Løgtingslóg keypt ogn til slik endamálið.

Men her var eitt jarn-tjald fyri, eingin vildi hava nøkur brekað búgvandi nærhendis.

Landsstýrið gjørdi einki við málið.

Tibetur er hetta komið í rættlag, tey bóðu ikki um nakra allmussu, tey vóru fer fyri at keypa sær hús, og tað hava tey nú gjørt, keypt og gildið tey sjálvi.

Annað dømi sum eg sjálvur havið havt við at gera, er hetta:

Maður, sjálvstendigur handverkari, blivur sjúk-ur, fer niður á Ríkishospitalið, missur annað nýra.

Vit verða ringdir upp hesum viðvikjandi, og fáa at vita, at maðurin, sum nú vegna sjúku er hús-villur, kemur ikki heim uttan at honum er tryggjað góð húsavíðurskifti.

Vit fáa hús uppá hondina, men sjálvandi skuldi fígghjan fáast til keypið. Vit vendu okkum til Almennastovuna, eingin hjálp at fáa.

Vit vendu okkum til Føroya Landsstýrið, har skuldi møguleiki verið at fingið hjálp, bæði úr barna-hjálpargrunninum og øðrum grunnum undir landastýrinum.

Ongin hjálp at fáa.

Vit spurdu um møguleikar at fáa lán úr Húsalánsgrunninum.

Ongin møguleikar. Hetta eru teir sosiala møguleikar ein hevur um ein er veruliga sjúk-ur.

Maðurin kundi ikki koma heim fyrrenn trygg víðurskifti vóru tryggjaði, tí hann skuldi hava dialyse-apparat.

Ongin hjálp at fáa. Men tibetur er hetta greitt nú, og ikki av landastýrinum.

Men sjálvandi hetta er ikki nakað ein talar um í almindilgheit, men hetta er tann kaldi veruleiki.

So leingi problemini eru uppá avstand er alt í lagi.

Eg má viðganga, at eg havi gjørt alt ov lítið, men eg havi sjálvandi møguleika at beta um tað.

Og eitt fari eg at siga M. M. at hvorki tú ella nakar skal forða mær at tala og virka, fyri bæði í skrivning og verki at verða við at seta fingurina á har eg meini er skeivt, fyri at beta um.

Og í verki at fremja tiltøk sum verða til gagns fyri tey minni mentu.

Peningurin frá Løgmannsveitsluni er bert at likna við eina tátu.

Uppskotini til veruliga bótan av pensión, liggja klár til samtyktar fyrireikaðar av gomlu samgonguni.

Sverre Midjord

Ikki uppiborið aftursvar til m.m. í Dimmu

Í Dimmalætting hósdagin 20-unda stendur við feittum stavum. Feðgarnar Hentzar, Sverre og Jákup. Lat meg beinanvegin siga tær, at eg heldur ikki taki tillika skrivning fyri fullt.

Soleiðis sum tú, lat meg bara rópa teg »Mikki Mus«, byrjar skrivning tina, ger ein ikki við ein fyri tær fremmandan mann. Men, eg haldi meg vera vísan í, at tú ógvuliga væl man kenna meg upp á persón.

Tað letur til, at tú hevur vent tær til »fólkaeftirlitið«. Ja, kanska »tollstovuna« eisini. Eg skal verða innfluttur til Vágs. Eins og ein onnur verða. Tú átti at vita, at tað er munur á, at vera innfluttur og at vera innfluttur. Rætt er tað, at eg eri føddur, og uppvaksin í Sandvík.

Hvat sjálvari bygdini viðvíkur man hon vera eins og aðrar bygdir. Við sama fólkatáli. Tað fært tú meg ikki til at reypa av nokrum Ayatollain.

Hettar má hava verið í »Tórgrímstíð«, og tað var tó langt fyri mína tíð. Hettar tú nertur við siglingarsøgu mær viðvíkjandi, skal tú ikki vera so órogvavard av. Albógvur minir hava ikki tað lag ella lyndi, at standa sum vinkuljörn útfrá mær.

Tú gamli »Mikki«. Lat meg minna teg á, tí við læru vilt tú ikki taka av mær. Tú blivur ongantið stórur, við at minka um ein annan. Tá eg vil hava nakað sagt, er tað í brævformi, og ikki sjóforklár- ing. Tað er gamalt, at ein lærir so leingi ein livir.

Hettar skulu nokk allir skilamenn ásanna. Eg skal ikki siga hitt navni sum tú so miriliga umboðar (ella forsvarar). Eg plagi bara hava pennin at skriva við. Aðrir hava lyndi til, at taka tjørustutin, fyri at hin parturin skal bliva væl og virðiliga út dálkaður. Hettar fari eg ikki at gera við teg.

Tú skal ikki vera so for-

harmaður mína vegna.

Eg skal biðja gott fyri tær, so at tú finnur aftur á ta røttu gøtuna. At siga satt ella ósatt. Mær tykir at tú hevur fingið hattar í rangastrápan.

Eg kundi nokk eisini sagt tað soleiðis.

»Sig ongantið alt tað tú hugsar« so kemur nakað áhugavert úr penni tinum. »Fyri at ikki alt skal vera lygn leggur hann bandi á við eini aðrari lögmanns-røðu, hjá Atla«.

Hví sigur tú ikki, hjá harra Atla Dam fyrrv. lögmanni. Hasin skrivningar-hattur tykist tær rættuliga fjarur. Mær tykir, at hatur og øvund sprikur fram úr tær. Hattar við uttanlandsskuldini. Har er onginn ivi. Núverandi lögmaður hevur ikki enn funnið fram til, at stóða henni. Heldur tvørtur-í-móti, er hon vaksandi við stórarí ferð.

Mær tykist tú ert rættuliga frekur. Tað er tær ikki nóg mikið, at tú hevur handlað meg uttan, tú

setur skjóttur á eisini innan. So sum sálarfrið mín. Hjá mær er tað í lagi innan.

Men eg kanin kanska vera freistaður, at venda spurningin á hin endan.

Eg væntaði, at tað fór okkurt annað, at koma frá fremmandamanninum, at eg hevði sagt okkurt ósatt, men har var onki um tað.

Soleiðis hevur hattar titt lesarabræv ongan áhuga fyri meg.

At enda, eg eri ongantið ríkin so langt av leið, at eg ikki sjálvur havi funnið aftur á aftur haðani eg fór frá.

Tú kann fáa ein ugga frá mær, og er tað, at tú tordi ikki, at seta annað navn til enn m.m. (mikki mus).

Tú átti eisini at vita, at tá ið tú nevnið fleiri nevni í brævi tinum, eigur tú at leggja titt fulla navn til.

Hentzar Joensen